

Handlingsplan for oppfølging av Sametingets digitaliseringsstrategi

Vedtatt av sametingsrådet 26.03.19, sak SR 065/19

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Karasjok/Karášjohka
+47 78 47 40 00
samediggi@samediggi.no
www.sametinget.no
Sametinget 2019

Sametingets digitaliseringsstrategi ble vedtatt i desember 2018. Den er delt inn i fire hovedstrategier:

- *Samiske som digitale språk*
- *Digitalisering på den politiske agendaen*
- *Effektiv digitalisering av Sametingets tjenestetilbud*
- *Digital kompetanse og deltakelse*

Handlingsplanen inneholder planlagte tiltak under strategiene og en plan for når tiltakene skal gjennomføres.

Tiltakene vil være:

- *prosjekter som skal gjennomføres i Sametingets administrasjon,*
- *prosjekter som skal utføres av andre aktører,*
- *oppgaver som hører til det daglige arbeidet i avdelingene eller*
- *prioriteringer på tilskuddsordninger i budsjettet.*

Kapasitetsmessig vil det være mulig å gjennomføre to større prosjekter pr. år.

Handlingsplanen skal rulleres hvert år. Derfor vil enkelte av strategiene foreløpig mangle tiltak.

Handlingsplanen går ikke i detaljer om de enkelte tiltakene. De prosjektene som er mest klare for gjennomføring er beskrevet i et eget vedlegg.

Hovedstrategi: Samisk som digitale språk

Mål:

- De samiske språkene er levende digitale språk

Strategier:

- *Sametinget vil utvikle nye digitale programmer i samarbeid med andre aktører.*

Tiltak:

- Maskinoversettelser av tekster til og fra samiske språk.

Hensikten med prosjektet er å få en raskere utvikling av maskinoversettelser til og fra samiske språk.

Prosjektet starter opp i 2020.

Tiltak:

- Støttesystemer for oversetting av dokumenter.

Det må vurderes om man skal ta i bruk dataassisterte oversettelsessystemer. Slike systemer inneholder ikke maskinoversettelse av tekster. Det er et hjelpemiddel for oversetterne. Det gjør at man kan holde oversikt over og fokusere på selve oversettingen av tekstene og ikke bruke tid på å formatere tekstene flere ganger. Systemene vil ha en database over termer og tekstelementer, noe som gjør det lettere å gjenbruke oversatte elementer og standardisere termer.

Det finnes både kommersielle hyllevareløsninger og løsninger med åpen kildekode.

- *Sametinget skal løfte frem den samiske befolkningens behov til de store internasjonale teknologiaktørene.*

Tiltak:

- Påvirke de store IT-leverandørene til å støtte samiske språk i sine produkter.

Sametinget og Divvun skal i samarbeid med andre urfolksaktører jobbe for å påvirke store IT-leverandører til å i større grad legge til rette for at urfolkspråk støttes i deres produkter.

Arbeidet starter opp i 2019 i sammenheng med FN-året for urfolkspråk.

Sametinget skal, i samarbeid med aktører som KS, Divvun og Giellatekno, opprette samarbeidsprosjekter for å utvikle de samiske språkene som digitale språk ved at de har gode og integrerte rettskrivningsprogrammer, ordbøker og talesynteseprogrammer.

Tiltak:

- Samiske språk i rettskrivningsprogrammer skal være standard.

Hensikten med prosjektet er å øke bruken av samiske rettskrivningsprogrammer.

Mulige gevinster:

- Bruk av rettskrivningsprogrammer for samiske språk gjøres mer tilgjengelig.
- *Sametinget skal arbeide for at samiske språk kan brukes ved all kommunikasjon med offentlig forvaltning.*

Tiltak:

- Samiske tegn kan brukes i offentlige registre i Norge.

Nytt norsk folkeregister er forventet i 2019/2020 som følge av ny lov om folkeregistrering. Nye folkeregisteret skal støtte samiske tegn og bokstaver. Endringene vil gjelde nye registre. I gamle registre vil samiske tegn støttes, men disse må endres manuelt.

Sametinget vil følge med på utviklingen og moderniseringen av Folkeregisteret.

- *Sametinget skal arbeide for at samisk tegnsett og samiske tastatur blir en del av norsk standard.*

Tiltak:

- Arbeide for at samisk tegnsett og samiske tastatur blir en del av norsk standard.

Hensikten med prosjektet er å gjøre samisk tegnsett og samisk tastatur lettere tilgjengelig for samiskspråklige brukere.

I dag finnes samisk ordretteprogram og samisk tastatur for IOS og Android-telefoner. Dette er viktige bidrag for å stimulere til bruk av samiske språk.

Mulige gevinster:

- Økt tilgjengelighet og bruk av samisk skriftspråk
- En større synliggjøring av samiske språk i digital kommunikasjon, og bidrar til at naturligjøring av samiske språk.

Sametinget skal opprette samarbeidsprosjekter for å få samiske ordretteprogrammer og tastatur som integrert del av produkter.

Hovedstrategi: Digitalisering på den politiske agendaen

Mål:

- Den samiske befolkningen har et godt digitalt tilbud.

Strategier:

- *Sametinget skal arbeide for at Sametingets budsjettbehov til digitaliseringsprosjekter blir prioritert fra regjeringens side.*

Tiltak:

- Sametinget vil prioritere digitaliseringsprosjekter i saken om Sametingets budsjettbehov 2021.

Tiltak:

- I de årlige budsjettmøtene med Finansministeren og stortingskomiteene skal Sametingets budsjettbehov til digitaliseringstiltak og -prosjekter være blant de prioriterte tiltakene.

Tiltak:

- I det halvårlege møtet med Kommunal- og moderniseringsministeren skal Sametingets budsjettbehov til digitaliseringstiltak og -prosjekter være blant sakene som skal tas opp.
- *Sametinget skal legge nasjonale felleskomponenter til grunn for digitaliseringsarbeidet.*

Tiltak:

- Sametinget vil i alle digitaliseringsprosjekter stille krav om bruk av nasjonale felleskomponenter.

Offentlig sektor har etablert en rekke åpne, gjenbrukbare løsninger som dekker typiske behov på digitaliseringsfeltet, slik som innlogging, autentisering, registre, osv.

Ved å ta i bruk de nasjonale felleskomponentene kan hver virksomhet rette oppmerksomheten mot sine faglige utfordringer, heller enn å bruke tid og krefter på å utvikle funksjonalitet andre etater allerede har laget. Nasjonale felleskomponenter bidrar derfor til å øke kvaliteten, og samtidig redusere kostnadene ved etablering og drift av gode digitale tjenester.

Sametinget skal derfor i alle digitaliseringsprosjekter bruke de nasjonale felleskomponentene.

Tiltak:

- Gjennomføre et internt prosjekt for å få «orden i eget hus».

Med orden i eget hus menes at vi har en oversikt over hvilke data vi håndterer, hva dataene betyr, hva de brukes til, hvilke prosesser de inngår i og hvem som kan bruke dem (informasjonsforvaltning).

Å ha orden i eget hus er en viktig forutsetning for å kunne gjennomføre vellykkede digitaliseringsprosjekter.

Prosjektet starter opp våren 2020.

- *Sametinget vil gjennom tilskuddsordningene sette krav til økt digitalisering og prioritere digitaliseringstiltak.*

Tiltak:

- Sametinget vil i budsjettet for 2020 sette økt krav til bruk av digitale løsninger for mottakere av direkte tilskudd.

Sametingets tilskuddsordninger må tilpasse seg de endringene i samfunnet som digitaliseringen medfører. De samiske institusjonene må effektivisere driften på de områder det er mulig gjennom digitalisering. Disse kravene vil bli nærmere spesifisert i regelverkene og i tilskuddsbrevene.

Tiltak:

- Sametinget vil i budsjettet for 2020 prioritere digitale løsninger i søkerbasert tilskudd til språkprosjekter.

I Sametingets budsjett for 2020 skal språkapplikasjoner og digitale ordbøker prioriteres under tilskudd til språkprosjekter. Det er et mål at det gis tilskudd til flere digitale prosjekter i 2020 sammenlignet med 2019.

- *Sametinget vil gjennom samarbeid med relevante aktører arbeide for at historisk materiale knyttet til rettighetsprosesser gjøres tilgjengelig i digital form.*
- *Sametinget skal arbeide for at digitaliseringsprosjekter tilpasset den samiske befolkningen er en del av nasjonale satsinger.*
- *Sametinget skal ivareta personvern og informasjonssikkerhet i våre digitale tjenester.*

Tiltak:

- Utvikling av retningslinjer når det gjelder personvern og informasjonssikkerhet.

Dette arbeidet ble påbegynt i 2017 og skal ses i sammenheng med det øvrige internkontrollarbeidet i Sametinget.

Hovedstrategi: Effektiv digitalisering av Sametingets tjenestetilbud

Mål:

- Digitale tjenester har økt effektiviteten og bedret tjenestetilbudet.

Strategier:

- *Sametinget skal tilby brukervennlige tjenester tilpasset brukerens behov.*

Tiltak:

- Et helhetlig tilskuddsforvaltningssystem

Sametinget har ved å ta i bruk elektroniske søknadsskjema digitalisert deler av tilskuddsforvaltningsprosessen. Det er imidlertid et stort behov for digital systemstøtte som dekker hele tilskuddsbehandlingen.

Det finnes flere leverandører som tilbyr løsninger som dekker våre behov, også hyllevare.

Prosjektet starter opp våren 2019.

Tiltak:

- Inngrepskart for arealer

Det skal utvikles et digitalt kartverktøy som vil være et viktig hjelpemiddel for samiske interesser i inngrepssaker.

Det finnes i dag offentlig tilgjengelig kartmateriale for reinbeitedistriktene hos Statens reindriftsforvaltning. Disse er imidlertid på et mer overordnet plan og gir ikke en nærmere vurdering basert på tradisjonskunnskap om bruken og verdien av de ulike arealene. I tillegg gir ikke disse en oversikt over ytre påvirkningsforhold som ulike typer eksisterende inngrep og reguleringer. Det er et problem at man ikke har slike kart for å vurdere arealinngrep i reindriftsområder.

Det er derfor behov for å utarbeide et GIS-basert system for slike reindriftskart og legge inn kunnskaper om bruksområder.

Prosjektet starter opp i 2020.

Tiltak:

- Ny nettside for Sametinget.

Prosjektet går ut på å skifte ut dagens publiseringsløsning med en rimeligere hyllevareløsning.

Prosjektet starter opp våren 2019.

- *Sametinget vil prioritere digitaliseringsprosjekter som gir mest effekter i form av økt effektivitet og ressursbesparelse.*

Tiltak:

- Ny nettside for Sametinget, se beskrivelse ovenfor.

Tiltak:

- Digisak: Kobling av alle registre som har med kulturminner å gjøre.

I dag er det Riksantikvaren som sluttbehandler søknader om tilskudd og dispensasjoner i kulturminneforvaltningen. Som følge av regionreformen, skal denne saksbehandlingen flyttes fra Riksantikvaren til de nye regionene og Sametinget. Fra 2020 skal en ny nasjonal kulturminneforvaltning være etablert. I den forbindelse skal prosjektet levere felles digitale systemer når det gjelder dispensasjonssøknader og tilskuddssøknader for Riksantikvaren, Sametinget og fylkeskommunene (regionene).

Tjenestene vil dekke hele prosessen, fra utfylling av søknad, gjennom saksbehandling til ferdig behandlet søknad og ev. utbetalinger av tilskudd. Den digitale saksbehandlingsløsningen vil gjøre det enklere for kulturminneforvaltningen å rapportere, holde oversikt over prosjekter og kontroll med tilskudd. Digisak skal også være fullt ut kompatibel med Sametingets eget arkivsystem.

Sametinget begynner å ta i bruk Digisak i løpet av 2019.

Tiltak:

- Kulturminnearkiv.

Gjennom digitalisering av kulturminnearkivet ønsker Sametinget å sikre at kulturminnematerialet blir sikret for fremtiden, og at det blir behandlet og lagret på en sikker og profesjonell måte for bruk både i dag og i framtida. Dette vil også bidra til en mer effektiv behandling av kulturminnesaker for Sametinget.

Antall identifiserte og registrerte samiske kulturminner øker fra år til år, og bidrar til å synliggjøre samisk historie og tilstedeværelse i stadig nye områder. Det voksende antallet kulturminner er et godt bidrag til å framstille den sammensatte historien i nordområdene. Men mye arbeid gjenstår. Sametinget har fortsatt en hel del kulturhistorisk materiale i vårt arkiv som inneholder relevante opplysninger om samiske kulturminner og kulturmiljøer. Dette materialet er imidlertid ikke digitalisert og tilgjengelig for andre enn på det lokale kontorstedet. Dermed er heller ikke kunnskapen om kulturminnene arkivert på en helhetlig måte som sikrer lik tilgang for alle til materialet.

Prosjektet starter opp i 2021.

Tiltak:

- Fotoarkiv.

Sametinget har en hel del bilder som ikke er digitalisert, og også bilder som ligger lagret her og der, og som ikke er samlet i ett arkiv. Gjennom digitalisering av bildene ønsker Sametinget å sikre at bilder blir sikret for fremtiden, og at det blir behandlet og lagret på en sikker og profesjonell måte for bruk både i dag og i framtida. Sametinget har tatt i bruk databasen FotoWeb.

Målet med databasen er å digitalisere og tilgjengeliggjøre bildene, samt etablere gode rutiner for bruk i saksbehandlingen. Bildene er da søkbare, delbare og knyttes opp mot saker i Fokus. Nye bilder blir

fortløpende lagt inn i databasen, men vi har et stort antall bilder fra tidligere som skal legges inn. Derfor foreslås det at dette blir gjennomført som et prosjekt. Først må det gjøres en jobb med å finne og samle alt av bilder som skal legges inn, både bilder på papir vi har liggende og bildefiler vi har liggende ulike steder. Deretter må mye skannes og alle bilder må legges inn med metadata, slik at de er søkbare i databasen.

Prosjektet starter opp i 2020.

Tiltak:

- Personalforvaltningssystem.

Sametinget mangler systemstøtte for flere HR-prosesser (personalforvaltning). Målet med dette prosjektet er å få på plass systemstøtte som bidrar til at HR-prosessene kan håndteres på en mest mulig effektiv måte. Systemstøtten skal legge til rette for selvbetjente løsninger for ansatte og ledere, for løpende oppdatering og oppfølging.

Prosjektet starter opp i 2020.

Tiltak:

- Innføring av elektronisk signatur.

Elektronisk signatur gjør det mulig å signere et dokument fra det offentlige digitalt ved påføring av digital personsignatur. Den digitale prosessen gjør av vi slipper manuell handtering ved utlevering og innhenting av dokument som skal signeres. Dette er ofte tidkrevende og kostbare prosesser. Ved å bruke elektronisk signatur får en også sikra krava om sporing og bevis for elektroniske dokument.

Signeringsløsningen installeres «på toppen» av våre eksisterende løsninger og relativt enkel å innføre.

Løsningen innføres våren 2019.

Tiltak:

- Digitalisering av bilagsføringen

Sametinget bruker DFØs tjenester i regnskapsføringen. Digitalisering av bilagsføringen har mange fordeler, det blir mindre papir, regnskapet kan holdes raskere oppdatert, det blir færre manuelle arbeidsoppgaver og man får en bedre sporbarhet og kontroll over regnskapet.

Deler av løsningen ble innført i 2018 og all bilagsføring skal være digitalisert innen 2020.

- *Sametingets tjenester skal så langt det lar seg gjøre innoveres med ny tjenesteteknologi.*

Tiltak:

- Digitalt voteringssystem.

Dette tiltaket er en del av oppgraderingen av det tekniske utstyret i plenumssalen. I den nye voteringsløsningen vil man blant annet automatisere overføringen av voteringsresultatet til møteprotokollen.

Løsningen innføres i 2020.

Tiltak:

- Inngrepskart for arealer, se beskrivelse ovenfor.

- *Sametinget skal kommunisere med brukerne på digitale plattformer og publisere informasjon på Sametingets nettsider på alle de tre samiske språkene.*

Hovedstrategi: Digital kompetanse og deltakelse

Mål:

- Det samiske samfunnet har høy digital kompetanse.

Strategier:

- *Sametinget skal arbeide for at den samiske befolkningen har gode digitale ferdigheter.*
- *Sametinget skal ha digitale verktøy som er brukervennlige og på samiske språk.*

Tiltak:

- Ny nettside for Sametinget, se beskrivelse ovenfor.

Tiltak:

- Et helhetlig tilskuddsforvaltningssystem, se beskrivelse ovenfor.
- *Sametinget vil gjennom innovasjon og nytenking skape nye digitale tilbud.*
- *Sametinget vil gjennomføre endringsprosesser internt for å bli mer digital.*

